

Het duikelaartje van Pieter Winsemius

Onlangs beschreef *de Volkskrant* het welzijnswerk als een duikelaartje: een van onder verzwaaard poppetje wat je niet om kunt krijgen, na elke dreun komt het toch weer overeind. Het is een treffend beeld.. Het welzijnswerk is inderdaad een speelbal van beleidsmodes, van lokale oprispingen, van permanent gekanker en reorganisaties. Het is, met andere woorden, nooit goed. Maar als de problemen groot zijn weet men uiteindelijk toch weinig beters te verzinnen dan het inzetten professioneel welzijnswerk. Zo is het opbouwwerk in dit land inmiddels net zo vaak opgeheven als weer uitgevonden.

Het is deze frustrerende status van duikelaar, die de WRR er toe heeft gebracht om de gedachte te lanceren dat het welzijnswerk maar beter ondergebracht zou kunnen worden bij de woningcorporaties. WRR-lid Pieter Winsemius, ooit minister van milieu, maar inmiddels geëvalueerd tot superdeskundige, vent dat idee enthousiast uit. In *Aedes Magazine* zei hij bijvoorbeeld: ‘Omdat het welzijnswerk politiek niet gebufferd is, en zich sterk richt op de steeds wisselende – én afnemende - geldstromen, wil het maar niet verankeren. Zet het welzijnswerk daarom als onderaannemer bij corporaties neer. Een corporatie heeft een langetermijn belang in de buurt. Corporaties hebben daardoor wel een buffer tegen de politiek. Ze kunnen beargumenteren waarom geld waarvoor nodig is. Als ze dat goed doen komt het vertrouwen terug en voelen ook mensen in achterstandsbuurten zich geen derderangsbrugers.’

Als je Winsemius zo hoort spreken, heb je de neiging om hem te meteen te omhelzen. Briljant idee, Pieter! Doen we! Maar wie er iets langer over nadenkt, moet wel concluderen dat hier de naïviteit van de studeerkamer de vader van de gedachte is.

Laat ik daarbij niet vallen over de slordige definitie van welzijnswerk. Winsemius noemt het welzijnswerk, maar hij bedoelt een soort buurtwerk, vooral opbouwwerk en een beetje sociaal-cultureel werk. Het welzijnswerk is natuurlijk veel meer, maar oké, een allesweter kan nu eenmaal niet alles weten.

Ergers is dat hij een veel te negatieve voorstelling van de lokale overheid inruilt voor een veel te rooskleurige voorstelling van de corporaties. Natuurlijk kennen corporaties het ‘prestatieveld’ leefbaarheid, maar de prestaties die zij daar leveren hebben toch vooral een fysieke beheerskant. Zij investeren in stenen, in de kwaliteit van woningen, in het onderhoud, maar niet of nauwelijks in sociale relaties tussen mensen. Dat kunnen ze ook niet goed, daarvoor zijn de hoofdkantoren inmiddels te ver uit de woonwijken getrokken. Het woonmaatschappelijk werk is al jaren geleden de deur uitgedaan. Als ze al wat sociaals doen gaat hun professionele energie heen met de ernstige probleemgevallen onder hun huurders. Waar corporaties wel presteren op het terrein van leefbaarheid doen zij dat in vrijwel alle gevallen in gelijkwaardige samenwerking met het opbouwwerk, de wijkpolitie, het maatschappelijk werk, jongerenwerk. Moet de corporatie nu al deze professionele disciplines gaan overnemen?

Daar komt bij dat het welzijnswerk nu een publiek gestuurde instelling is, terwijl de corporaties private ondernemingen zijn (geworden). Dat is nu juist één van de grote problemen in de volkshuisvesting: wie bepaalt eigenlijk of de corporaties hun werk goed doen? Hoezeer corporaties ook zeggen te zoeken naar een verantwoord evenwicht tussen financieel rendement en maatschappelijk rendement, in de praktijk wegen de harde wetten van het geld toch vaak net iets zwaarder dan de zachte wetten van de mensen.

Daardoor bieden corporaties in buurten niet zomaar een vorm van ideële dienstverlening, nee, zij zijn partij in de buurt. Ze zijn huiseigenaar, vastgoedontwikkelaar,

huurverhoger, noem maar op. Ik vrees dat menig achterstandswijken het welzijnswerk dat onder hun regie valt met een zeker wantrouwen zou bekijken, precies dus het tegendeel dat Winsemius denkt te bereiken. Bovendien: hoe moet die corporatiewelzijnswerker omgaan met de particuliere huisbezitters in de buurt? En dan zwijgen we nog maar over het feit dat in nogal wat buurten van dit land meerdere corporaties opereren? Moeten ze daar gaan loten wie zich over het welzijnswerk mag ontfermen?

Maar het belangrijkste is natuurlijk dat welzijn publiek bezit moet blijven. Het is – inderdaad - het speeltje van de politiek, maar ook van burgers om de kwaliteit van hun woongebieden naar hun hand te zetten. Wie dat speeltje overhevelt naar een partij waar je verder niks over te zeggen hebt, maakt zich zelf tandeloos. En natuurlijk is dat speeltjeskarakter vaak frustrerend, natuurlijk bereik je met jojoën niet altijd de beste resultaten. Maar het is altijd beter dan onder te duiken in corporatieland, want die klap zou het duikelaartje wel eens te veel kunnen worden. .

Email: josvanderlans@xs4all.nl

Info: www.josvdlans.nl